

Rinze Ijbema - Zondag 21.

[1] Oké, de kerk. Zeg het maar, wat betekent de kerk voor je? Best mogelijk dat je eerste reactie is: beetje saai. Als je jong bent en je geeft een jeugdendienst nog best een ruime voldoende, misschien komt een gewone kerkdienst er af met een mager zesje. Want: saai. En de kerkdienst, dat is wat de kerk voor je is. Het omgekeerde van 'saai' is ook mogelijk. Als je in het spitsuur van je leven bent, de hele week door druk druk druk, best kans dat je dan op zondag geen behoefte hebt aan drukte, aan weer wat nieuws. Laat dan de kerk een rustpunt zijn, alsjeblieft. Misschien inderdaad een veldhospitaal, zoals Paus Fransiscus het zei. De kerk, en wat die voor je betekent.

Wat zou de kerk voor God zijn? Eén vraag, veel antwoorden. De kerk: volk van God, lichaam van Christus, tempel van de Heilige Geest. Dat zijn zo al drie Bijbelse beelden, die alle drie over de kerk gaan. Maar vanmiddag vraag ik je de kerk eens te zien, zoals Paulus het tekent in dat gedicht in Kolossenzen 1. Ik denk dat dit gedicht de kerk in het licht zet, maar dan wel net even anders. Je kunt dat andere 'het perspectief van God' noemen, maar volgens mij is er meer aan de hand. Kijk maar mee.

1. **[2]** 'Beeld van God, de onzichtbare, is hij.' Je hebt gelijk, dit gaat niet over de kerk, dit gaat over Christus. Maar dat is logisch, want de kerk is de kerk van Christus. Je kunt er niks zinnigs over zegen als je niet eerst doorhebt wie Christus is. 'Beeld van God, de onzichtbare.' Het gekke van het Jodendom was, dat ze geen beelden hadden van God. Dat viel op in die tijd. Voor de Romeinen waren de Joden daarom atheïsten, mensen zonder God. Maar Paulus zegt, dat Christus die lege plek heeft ingenomen, sterker, dat Hij altijd Gods gezicht is geweest.

Als Paulus Christus beeld van God noemt, dan wil hij dat je ook aan Adam en Eva denkt: de eerste mensen, beeld van God. Maar er is een belangrijk verschil: de mensen zijn naar Gods beeld geschapen, de Zoon (Christus) is zelf Gods beeld en is zelf niet geschapen. Kijk maar: 'in hem is alles geschapen, alles in de hemel en alles op de aarde.' Wanneer je Hem dus 'de eerstgeborene van heel de schepping noemt,' dan kan dat niet zeggen dat je Hem als schepsel moet zien. Het is juist zo dat Hij de hele geschapen wereld in zijn goddelijke handen heeft: 'het zichtbare en het onzichtbare, vorsten en heersers, machten en krachten.'

Zulke taal maakt mij nieuwsgierig naar wat Paulus concreet in gedachten heeft. In zijn cultuur verwijzen de woorden die hij gebruikt naar, bij voorbeeld, de engelenwereld, maar ook naar, bij voorbeeld, mensen en keizers die als halfgoden werden gezien. Maar zijn cultuur is mijn cultuur niet, en wat moet ik daar dan allemaal mee? Met engelen en halfgoden? Maar het kan dat Paulus juist iets anders doet. Mensen hebben de neiging om tegen van alles en nog wat op te kijken. Oké, zegt Paulus dan, maar alles en iedereen aan wie en waaraan jij macht toekent: alles en iedereen staat onder Christus, wordt gedragen door Christus. Niemand en niets is het beeld van God, dan Christus. De rest is afgeleide. Christus is God. De keizer niet.

Ben je het hier mee eens? Dat kan nog vrij makkelijk, omdat jij natuurlijk geen keizer vereert. Maar wat als jouw werk nu jouw keizer is? 'Druk druk druk,' hoor ik je zeggen. En je bent helemaal vrij om te doen waar je zin in hebt – maar heb je nog door wat de zin er van is? Paulus zegt: Christus is de zin van alles, Christus draagt alles, Christus regeert alles. Je werk op zich is niet fout, net zo min als een keizer op zich fout is. Maar jij kent Christus en jij weet: het moet alles Hem dienen. Alles. Want Hij is God en Hij heeft het bedacht en gemaakt en aan ons gegeven: overheden en verantwoordelijkheden, relaties en rijkdom. Wie een Rolex omheeft, wil het echte werk en geen goedkope namaak. Waarom zou je bij God met minder genoegen nemen?

Probeer het eens. Bekijk alles wat je in je leven tegenkomt eens 'in Christus.' Het kan zomaar zijn dat een hele serie halfgoden en afgoden zomaar van hun voetstuk vallen. Als jij van weekend naar weekend leeft, of van vakantie tot vakantie – wat gebeurt er als je je ontspanning en vrije tijd ziet als cadeaus van Christus, die Hij jou geeft om van te genieten, maar dan zonder dat je er aan verslaafd bent? Of ook, stel dat je ziek bent en je ziekte is groot genoeg en ernstig genoeg om al je aandacht op te eisen – wat gebeurt er als je die ziekte in Christus' handen legt? Of misschien: jezelf in zijn handen legt, omdat jij van Christus bent, en een ziekte niet jouw baas is? Christus, beeld van God, Christus is Heer. Niets of niemand anders.

2. [3] Oké, de kerk. Waar blijft de kerk? Wel, Paulus gaat verder: 'Hij is het hoofd van het lichaam, de kerk.' De kerk, of: de gemeente. Ik weet niet of het je opviel, maar toen ik de preek begon met een vraag naar wat je van de kerk vindt, toen vulde ik een paar antwoorden in die over de kerkdienst gingen. Want waar denk je aan als iemand kerk zegt? Kerkdiensten, of het gebouw, of de kring... Of je kunt ook denken aan andere kerken en aan andere religies, en het christendom en de kerk zien als een variant op een thema... Maar in Paulus' tijd lag dit allemaal anders. Je had Joden en heidenen, maar waar horen de christenen bij? Je had filosofische scholen en politieke bewegingen, maar ook

die categorieën vallen de christelijke gemeenten buiten. Je had allerlei sekten en religieuze bewegingen, maar die bleven keurig binnen de bestaande religieuze en sociale orde. Christenen niet, die trokken zich als het er op aan kwam niets aan van wat sociaal en politiek correct was. Wat is dat voor club, die gemeente van Christus? Wat is dat voor club, die kerk?

Het antwoord is dat wij, de kerk, dat jij en ik de nieuwe mensheid zijn. Met Christus is God opnieuw begonnen en daarvan zijn wij, de kerk, het levende bewijs. Kijk, Paulus is zijn gedicht begonnen met Christus te laten zien als Heer van de schepping. Maar nu is Paulus bij strofe twee, en tekent Christus in vrijwel dezelfde woorden als hoofd van de gemeente. Wat Christus in de schepping was, dat is Hij in de kerk. Betekent dat dan dat de kerk de nieuwe schepping is? Nee, want de dag dat heel de kosmos wordt vernieuwd, die moet nog komen. Maar in de oude schepping is de gemeente de nieuwe mensheid, en zo het begin van de nieuwe schepping. In de oude schepping is de gemeente de nieuwe mensheid, en zo het begin van de nieuwe schepping.

[4] Nou ja, het begin... het echte begin is opnieuw de Heer zelf. 'Oorsprong is hij, eerstgeborene van de doden.' Dus is vers één van Paulus' gedicht: Christus is de eerstgeborene van heel de schepping, en is vers twee: Hij is de eerstgeborene van de doden. Maar waar komen dan die doden vandaan? Zat de dood misschien in de oude schepping ingebakken? Nee, dat kan niet: die schepping was product van God, die leeft en leven geeft. Waar komt, binnen die oude schepping, de dood toch vandaan? Nu denk je misschien: gaap, uit de val en ongehoorzaamheid van onze eerste voorouders, Adam en Eva in het paradijs. Oké, maar heb je wel eens over de consequenties nagedacht? Als de ontrouw van de mensen de vloek over de schepping afroept, en God nu toch een weg gevonden heeft om de mensen opnieuw te laten beginnen, dan gaat het echt gebeuren! Zo waar als jij weer recht voor God mag staan, zo waar zal het herstel van alle dingen komen.

God is voor jou op zijn knieën gegaan. Alles wat Hij is kwam naar ons toe in het baby'tje van Bethlehem: 'in hem heeft heel de volheid willen wonen.' In zijn hart klopte het hart van God, het offer van zijn leven was het offer van God. Vredeoffer, zoenoffer. De levende zelf wilde de dood ondergaan – om aan de dood een eind te maken. En dit is het mooie: als Christus de eerstgeborene van de schepping heet, valt de nadruk op: de eerste, de hoogste. Maar als Hij de eerstgeborene van de doden heet, dan valt de nadruk op: de verbondenheid, het 'oudste broer' zijn. Hij is het hoofd, wij zijn het lichaam. Verzoening en vrede, verlossing, vergeving. Het is volbracht. Als de Heer is opgestaan en jij in Hem, 'in Christus,' ook – dan ben jij een nieuw mens en een levend bewijs dat de hele schepping nieuw kan worden.

Ben je het hier mee eens? Het is Bijbels, nietwaar, het zal dus wel waar zijn... Maar als je de kerk, vanwege de diensten, als saai ervaart... mag ik je er dan aan herinneren dat jij in Christus er één van Gods nieuwe mensheid bent? Je bent helemaal vrij om van elke kerkdienst te vinden wat je vindt, dat is mijn punt niet. Maar jouw persoonlijke eredienst, de liturgie van jou leven... Weet je wat 'eredienst,' 'liturgie,' wat dat eigenlijk betekent? Je kunt op drie manieren in dienst zijn. Er is slavendienst, maar dat is dan wat je baas of je werk van je eist ('druk druk druk'), maar niet God. Er is loondienst, voor wat hoort wat, maar dat is ook niet de relatie die God met je wil. Want er is eredienst: het is, mijn God, mij een eer U te dienen, vrijwillig en voor niets. Ik doe het niet omdat het moet, ik doe het niet vanwege de winst, ik dien U, Heer, omdat geven goed is. U hebt mij alles gegeven, hier ben ik, met alles wat ik heb.

3. **[5]** 'Ik geloof in een heilige, algemene, christelijke kerk, de gemeenschap van de heiligen, vergeving van de zonden.' Wij vieren zo het Avondmaal, en daar komt het allemaal bij elkaar. Ook die 'gemeenschap van de heiligen.' Wanneer wij Avondmaal vieren, zijn wij verbonden met de heilige, met God zelf, door middel van Christus, zijn zoon. En dat verbindt ons met elkaar, heiligen onderling. Heilig is: alles wat, iedereen die hoort bij God. Jij bent een heilige en wij zijn samen de heilige kerk van Christus. En het Avondmaal vertelt je hoe het zo ver gekomen is.